

Pražák, Richard

Kossuthovo mládí

In: Pražák, Richard. *Lajos Kossuth*. Vyd. 1. Brno: Masarykova univerzita, 1994, pp. 9-21

ISBN 8021009276

Stable URL (handle):

<https://hdl.handle.net/11222.digilib/132155>

Access Date: 20. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

MUNI
ARTS

Masarykova univerzita
Filozofická fakulta

Digital Library of the Faculty of Arts,
Masaryk University
digilib.phil.muni.cz

Kossuthovo mládí

Slavný maďarský politik 19. století Lajos Kossuth pocházel ze staré uherské šlechtické rodiny. Již v roce 1263 obdržel jistý Košut (Coswth), syn Mathův, od uherského krále Bély IV. majetek na břehu řeky Turce. Další příslušník rodu Kossuthů Miklós Kossuth (Nicolaus de Koswth) získal již v roce 1479 od krále Matyáše Korvína šlechtický erb, a nebyl to erb ledajaký. Na jeho levé straně se v modro – červeném poli vzpíná bílý beran či kozel a opírá se o bílou linii. Na pravé straně erbu nacházíme v červeno – modrém poli mušli, která se stala symbolem poutníků a souvisí s kultem sv. Jakuba z Compostelly. Tato mušle se vyskytovala i na jiných erbech, udělených králem Matyášem, a vyjadřovala příslušnost obdarovaného k univerzálnímu evropskému křesťanskému společenství.

S rodem Kossuthů je spjata i ves Košúty, která je dnes již součástí města Martin. Původně se nacházela mezi Priekopou a Dolnou Záturčou, tam, kde se řeka Turiec vlévá do Váhu. V Kossuthově rodu se díky nevěštám objevila mnohá slovenská jména (Marta Rakovská, Kateřina Záturecká, Zuzana Benická). Ta poslední byla Kossuthovou babičkou, za manžela měla turčanského tabulárního soudce Pavla Kossutha, Kossuthova děda. Jejich syn László Kossuth, Kossuthův otec, se narodil v roce 1763 v Košútech, a teprve později po sňatku s Saroltou Weberovou, dcerou poštmistra z městečka Olasz – Liszka v zemplínské stolici, se dostal jako právník hrabat Andrásyů do Monoku na jihozápadním rozhraní žup Abauj a Zemplín. V Košútech naopak zůstala slovenská větev Kossuthů, jejíž příslušník Juraj Košút (1781 – 1849) podepsal v roce 1841 petici za slovenštinu a o rok později zorganizoval petiční akci za vydávání Štúrových Slovenských národních novin.

Lajos Kossuth se narodil v Monoku 19. září 1802. Dlouho zde nepobyl, neboť již o rok později se přestěhoval s rodiči do domu svého dědečka z matčiny strany Andrease Webera v městěčku Olasz – Liszka. Svého otce charakterizuje Kossuth jako vznětlivého, ale čestného a poctivého muže. Měl prý neobyčejně vyvinuté vědomí občanské nezávislosti. Byl hrdý až pyšný jako člověk, který se sklání jen před Bohem. Byl neúplatným obhájcem práva a tuto neúplatnost od něho přejal i Lajos Kossuth, který ovšem dodává ke svým vzpomínkám, že s tímto svým založením musil jeho otec celý život zápasit s bídou.

Proti bídě ve své blízkosti se stavěla i Kossuthova matka, mírná a vlídná žena, která byla svému muži neúchylnou oporou a svým dětem milující matkou. Svou dobrotou podpírala i celé své okolí, ne nadarmo jí říkali „strážný anděl Zemplína“. Kossuthovy četné sestry záhy odešly z domu, dvě z nich se dostaly až do Ameriky. Rodinná soudržnost a péče o obecné záležitosti byly blízké i jejich slavnému bratrovi. V roce 1808 Lajos Kossuth navštěvoval základní školu v Satoraljaújhely a ve věku osmi let se dostal i do tamního piaristického gymnázia. Jako luterán zamířil však záhy jinam. Nejdříve v letech 1816 – 1819 studoval na prešovském lyceu, neboť s Prešovem byla spjata rodina Kossuthovy matky. Jeden její předek tu zahynul v roce 1687 jako oběť náboženského pronásledování v době tzv. prešovských jatek, kdy zde habsburský generál Caraffa dal popravít odbojné protestanty. Z Prešova přešel Kossuth ve školním roce 1819/1820 jako „non togatus“, to jest student chystající se v církevním učilišti na světskou dráhu, na právnickou akademii reformovaného kolegia v Šarišském Potoku, kde jej učil proslulý uherský právník Sándor Kövi, který již tehdy prohlásil, že z Kossutha „bude jednou v celé zemi známý buřič“.

Za právnickou praxí odchází Kossuth na krátkou dobu do Prešova a poté na tři roky do Pešti. Diplom doktora práv tu získal na podzim roku 1823 a o rok později byl tento diplom potvrzen na slavnostním shromáždění zemplínské župy, a teprve pak mohl mladý Kossuth ve stopách otcových vstoupit na právnickou dráhu. Jako právník evangelické církve v Satoraljaújhely se postavil za užívání maďarštiny v církevní administrativě a předjímal tak pozdější maďarizační snahy Zayovy v uherské luteránské církvi. Získal si pověst výborného znalce civilního práva, v roce 1826 např. zastupoval hraběte Józsefa Töröka v jeho sporu s „maďarským Jungmannem“, představitelem hnutí maďarské jazykové obnovy a Törökovým švagrem Ferencem Kazinczym, který pro účast v jakobínském spiknutí strávil v letech 1795 – 1799 čtyři roky ve vězení na Špilberku a v Zábrdovicích u Brna.

Na charitativní činnost své matky navázal Kossuth Pojednáním o institucích, chránících před hladem (Értekezés az éhségmentő intézetekről, 1828), se zvláštním zřetelem k župě zemplínské. Toto pojednání nese ještě mnohé rysy povrchnosti a podléhání dobovým soudům. Autorova argumentace je tu značně poplatná názorům zaostalé venkovské šlechty. Stěží lze totiž spatřovat hlavní příčiny hladu v zemplínské župě v rolníkově lenosti, ve sklonku k pití u mužů a k fintění u žen či v podílu židovských krčmářů na úpadku vesnických mravů – jak se v pojednání uvádí. Kladným rysem tohoto Kossuthova pojednání je stálý zřetel k hospodářským statistikám, mezi nimiž užíval také Nárys statistiky rakouského císařství (Umriss der Statistik des österreichischen Kaiserstaates), vydaný J. M. Liechtensternem roku 1820 v Brně.

Ve 20. letech 19. století projevil Kossuth rovněž zájem o historii. V roce 1826 si vypsál chronologickou tabulku k ději-

nám francouzské revoluce a přibližně z této doby (z let 1825 – 1827) pocházejí i jeho poznámky k starověkým dějinám. Dějiny jej přivedly i k zájmu o divadlo. Z počátku roku 1827 se dochoval jeho překlad dramatu Johany Weissenthurmové o finském knížeti Janovi s tématem ze skandinávských dějin 16. století. Drama Jan, kníže Finska se hrálo na maďarských jevištích od konce 20. let až do druhé poloviny let třicátých, na maďarském divadle v Budíně poprvé – jak nás o tom zpravuje soudobá časopisecká kritika i divadelní plakát – až 16. srpna 1834. Jméno Kossuthovo jako adaptátora této hry do maďarštiny připomíná i plakát divadelního představení maďarské divadelní společnosti z Debrecína na městském divadle v Budíně 16. února 1837. Ještě významnějším dílem bylo původní historické drama Kossuthovo Ondřej a Béla aneb koruna a meč (András és Béla, vagy Korona és Kard), jež pochází patrně rovněž z konce 20. let 19. století. První dochovaný divadelní plakát z představení této hry maďarskou divadelní společností v Egeru máme doložen z 22. dubna 1830, kdy se tam toto původní drama „Lajose Kossutha, právníka zempílnské župy“, jak čteme na plakátě, hrálo jako benefice známého hereckého páru manželů Komlóssyových. O představení této hry stejnou společností v dalších uherských městech nám podávají svědectví divadelní plakáty z Miskolce (30. října 1830 a 29. listopadu 1831) a z Debrecína (6. února 1831). Nejlépe jsme zpraveni o představení tohoto historického dramatu v Bratislavě Zadunajskou maďarskou společností 15. dubna 1833. Podrobnou kritiku do časopisu Honművész o něm napsal János Munkátsy. Drama vypovídá o historickém sporu 2. poloviny 11. století v Uhrách mezi uherským králem Ondřejem I. a jeho bratrem Bélou, který přes intriky králova hlavního rádce Vida skončí smírem, při němž Béla zvolí válečnickou dráhu a trůn ponechá Ondřejovu synu Šalamounovi. Toto předsta-

vení se konalo v Bratislavě na počest zdejšího zasedání uher-
ského sněmu a svým důrazem na potřebu svornosti všech Ma-
ďarů získávalo neobyčejnou diváckou přízeň. Kossuthovo
historické drama „Ondřej a Béla“ sehrála také bratislavská
Aspermontova společnost a vystoupil v něm i uherský posla-
nec a moravský velkostatkář hrabě Zikmund Berchtold, pán
hradu Buchlova, známý svými sympatiemi k Maďarům.

Na Kossuthův zájem o historii působil zejména profesor
prešovského kolegia Mihály Greguss, který spojoval podobně
jako Kossuth evangelickou přísnost s osvěcenskou racionalit-
tou. Do dramatických pokusů Kossuthových se přimísilo i ro-
mantické národně uvědomělé vlastenectví v duchu pojetí Ignáce
Aurélia Fesslerera, k jehož obdivovatelům patřil i Kossuthův
současník a bratislavský spolužák Františka Palackého Frigyes
Petrovics, který v roce 1830 sepsal maďarsky první protihab-
sbursky laděné Dějiny Uher (Magyarország története, Pest
1830). Z let 1828 – 1829 se uchovala Kossuthova sbírka afo-
rismů. Jeho mladistvý zápal tu nejlépe obráží tvrzení, že „nee-
xistuje člověk, který by nemiloval svobodu, ale jen spravedlivý
člověk ji přeje všem, kdežto nespravedlivý jen sám sobě.“

Od třicátých let 19. století začíná Kossuth hrát významnou
úlohu i v politickém dění Uher. Již uherský sněm z počátku 90.
let 18. století přinesl návrhy na zásadní společenské reformy
i větší uplatnění Maďarů ve veřejném životě Uher a tyto hlasy
posílila i vlna evropských revolucí z konce desátých a počátku
dvacátých let 19. století, jež vedla k radikalizaci liberálně de-
mokratického hnutí uherské šlechty a připravila tzv. období
reform v Uhrách v letech 1830 – 1848. Společenský kvas po-
čátku dvacátých let prožil v Bratislavě i František Palacký,
který se tu seznámil s řadou čelných přívrženců uherského

reformního hnutí, mezi nimi i s pozdějším spolupracovníkem Kossuthovým, komárenským rodákem Kálmánem Ghyczym.

Lajos Kossuth se od počátku třicátých let aktivně účastnil župních shromáždění, na nichž se volili delegáti na uherský zemský sněm. Již ve své první řeči na shromáždění zemplínské župy v Sátoraljaújhely 12. srpna 1830 razí pojem „ústavní národ“ (constitutionális nemzet), jehož práva jsou zaručena ústavou. Velkou vážnost získal Kossuth na těchto shromážděních v době epidemie cholery, jež se rozšířila do Uher z Ukrajiny v létě 1831, jako komisař pověřený proticholeryovými opatřeními, když kritizoval příkazy župní správy, jež kvůli prevenci nemoci zakazovala rolníkům účast na polních pracích a zbavovala je tak nejzákladnější obživy. Správně předvídal, že to povede k výbuchu sociální nespokojenosti, jež vyústila na podzim téhož roku ve velké rolnické povstání na východním Slovensku. Již předtím 23. června 1831 se ujal Kossuth na shromáždění zemplínské župy v Sátoraljaújhely polské revoluce, která podle jeho názoru zadržovala barbarství z východu, jež ohrožovalo celou Evropu. V ruském zásahu proti Polákům spatřoval i bezprostřední ohrožení nezávislosti Uher, a proto požadoval na rakouské vládě energické kroky ve prospěch Poláků. Do maďarštiny přeložil i manifest polského sejmu k evropským národům z prosince 1830, v němž zazněla myšlenka, že ztráta polské svobody bude mementem pro celou Evropu, a že boj za nezávislost Polska je bojem v evropském zájmu.

Kossuthovo působení v zemplínské župě skončilo navzdory jeho úspěchům ve veřejném životě i v advokátní praxi nezdařem. Místní šlechta spjatá navzájem mnoha příbuzenskými pouty Kossutha mezi sebe nikdy nepřijala. K životu župní šlechty náležely nákladné hostiny, bály, karetní společnosti

apod. a na to Kossuthovy finance nestačily. Ačkoliv patřil k nejúspěšnějším místním advokátům, musil živit své rodiče i čtyři nezaopatřené sestry, a každá prohra v kartách byla pro něho pohromou. Došlo to tak daleko, že byl obviněn ze zpronevěry sirotčích peněz, a i když prokázal neopodstatněnost tohoto obvinění, musil se koncem roku 1832 vzdát svého místa tabulárního soudce a župu opustit.

V té době se již plně rozvinulo maďarské reformní hnutí, jehož iniciátorem a vůdčí osobností v první etapě jeho rozvoje ve 30. letech 19. století byl hrabě István Széchenyi. Příslušník nejbohatší magnátské vrstvy, člověk neobyčejného vzdělání a rozhledu, se již před rokem 1825 seznámil s vyspělými zeměmi západní Evropy, zvláště s Anglií, a z tohoto seznámení vyvodil nutnost zásadní společenské reformy i pro Uhry. Když uherská šlechta na sněmu v letech 1825 – 1827 hájila stavovskou uherskou ústavu jako hlavní záruku svých svobod a privilegií, prohlásil Széchenyi, že obrana této antiliberální ústavy není správná, neboť tato ústava se snaží uplatnit výsady a výlučná privilegia 400 000 osob na úkor 10 milionů, o nichž na sněmu nepadlo ani slovo. Jiného názoru byl Lajos Kossuth, který v uherské střední šlechtě, úporně lpící na stavovské ústavě a výsadách z ní vyplývajících, spatřoval základní element pro sjednocování uherské společnosti na cestě reforem, jež přirozeně musily ve svém důsledku odbourat i feudální privilegia, o něž se šlechta opírala.

Všechny tyto problémy poznamenaly také uherský sněm v Bratislavě v letech 1832 – 1836, na němž sehrál svou první významnou politickou roli v celouherském měřítku také Lajos Kossuth, který sem přišel na sklonku roku 1832 ze Zemplína jako tzv. absentium ablegatus, to jest zástupce nepřítomného poslance barona László Vécseye. Sněm zasedal pod dojmem

reformních návrhů Istvána Széchenyiho, které vyjádřil ve svých politicko hospodářských spisech z let 1831 – 1833 a v nichž požadoval zrušení feudální aviticity a umožnění peněžního úvěru zaostalým uherským šlechtickým hospodářstvím i rozšíření politických práv na širší okruh občanů v duchu přirozenoprávních zásad. Ve spise Světlo (Világ, 1831) reagoval již Széchenyi na útoky proti svému spisu Úvěr (Hitel, 1831) ze strany vůdce konzervativců Józsefa Dessewffyho a zdůvodnil nutnost Dessewffym zpochybňované zásadní společenské reformy, která by vedla k likvidaci poddantsví i šlechtických výsad a k pozvednutí lidu do řad politicky chápaného národa a sjednocení celého národa na těchto nových společenských východiscích. „Každému obyvateli Hunie musíme zaručit občanskou existenci“ – napsal Széchenyi v roce 1833 a tato myšlenka se stala i vůdčí idcou celého uherského reformního hnutí.

Požadavky Széchenyiho – rovnost před zákonem, vlastnické právo, svobodné užívání dopravních cest, veřejné soudnictví, všeobecné zdanění aj. – přijal za své po svém příchodu do Bratislavy i Lajos Kossuth, který na rozdíl od spíše teoreticky zaměřeného Széchenyiho se od počátku soustředil na organizační otázky a na problém, jak reformy prakticky uskutečnit. Svou úlohu na sněmu splnil Kossuth především jako vydavatel časopisu Sněmovní zprávy (Országgyűlési Tudósítások), který denně informoval veřejnost o práci sněmu. Nešlo však o pouhý úřední věstník, ale tento časopis obsahoval rovněž Kossuthovo hodnocení vystoupení jednotlivých politiků a stále častěji naznačoval i směr, jimž by se zemský sněm dle názorů Kossuthových měl dále ubírat. Kossuthův list získal na svou stranu většinu protivládní opozice a díky mnoha předplatitelům se opoziční hlasy dostaly i k prostým čtenářům. Uher-

ský zemský sněm z let 1832 – 1836 se stal v mnohém školou demokracie, diskuse o potřebě absolutní či relativní většiny při rozhodování sněmu ze srpna 1833 nastolila potřebu názorové plurality, diskuse o poddanských dávkách otevřela v říjnu 1833 i ožehavou otázku zdanění šlechty, kterou uherská šlechta dlouhá staletí pokládala za nedotknutelnou, a jaksi samozřejmě se přitom ozvala i připomínka nutnosti základních lidských práv pro dosud bezprávné poddané.

Šlechta jen neochotně a pod tlakem doby připouštěla možnost určitého omezení svých privilegií, když se např. v prosinci 1833 jednalo o tom, zda může být šlechtic pohnán před městskou soudní stolicí, a jevila rozhodně větší pochopení pro omezení církevních práv, např. kněžského desátku, než pro výkup z roboty či omezení starých urbaniálních zákonů. Naopak sněm citlivě reagoval na případy porušení svobody tisku ze strany rakouské vlády a stále znovu se na sněm vracela i záležitost Ruskem utlačovaných Poláků. Již na počátku zasedání sněmu v lednu 1833 se ozval požadavek na znovupřipojení Sedmihradska k Uhrám.

Kossuthovy Sněmovní zprávy (Országgyűlési Tudósítások), vydávané od 17. prosince 1832, ukončily svou činnost 275. číslem z 26. srpna 1835. Jejich výsledkem bylo diagnostikování hlavních společenských neduhů Uher a zdůvodnění potřeby důsledného reformního kurzu. V době zasedání uherského sněmu se chystal Kossuth napsat knihu o situaci magnátů v Uhrách v roce 1833. Úvod k této nedokončené práci vyjadřuje výstižně premisy, z nichž Kossuth ve svém úsilí o proměnu veřejného života v Uhrách vycházel. Bylo to zejména proti-absolutistické smýšlení („svoboda jednoho se zakládá na utlačování druhých“) a liberálně demokratické pojetí svobody

v duchu názorů Rousseauových (rovnost před zákonem, úcta k přirozeným lidským právům, občanská společnost).

V době od 1. června 1836 do 21. května 1837 vydával Kossuth další časopis *Zákonodárné zprávy* (Törvényhatósági Tudósítások), který vycházel již po skončení uherského sněmu z let 1832 – 1836 a stal se především orgánem tzv. sněmovní mládeže i opozičních sil v jednotlivých uherských župách. Svůj kritický postoj k rakouské vládě vystupňoval Kossuth po odsouzení jednoho z vůdců sněmovní mládeže László Lovassyho k desetiletému žaláři počátkem roku 1837. Hájil Lovassyho již v přípravném soudním řízení a vyzval k jeho obraně i jednotlivé uherské župy. Po jeho odsouzení Královskou tabulí napsal Kossuth 27. března 1837 jinému významnému představiteli maďarského reformního hnutí Ferenci Kölcseymu: „Musíme se postavit proti násilí ... a musíme k tomu najít odvahu.“ V té době již vídeňský dvůr rozhodl, že je třeba Kossutha stíhat pro zradu na panovníkovi a zastavit tak násilím nebezpečně se rozvíjející uherské opoziční hnutí proti Vídni. Příkaz k jeho zatčení vydal císař Ferdinand V. vojenskému veliteli v Uhrách baronu Ledererovi ještě před 22. dubnem 1837 a svůj příkaz specifikoval 3. května 1837 v tom smyslu, aby se tak stalo v noci s vojenskou asistencí a za přítomnosti královského fiskála.

Přípravy ke Kossuthovu zatčení začaly pravděpodobně už v lednu 1837, kdy jeden z nejschopnějších agentů policejního ministra Sedlnitzkého policejní rada Leopold von Ferstl byl pověřen zjistit místo Kossuthova pobytu a uvážít, kdy bude nejvhodnější přistoupit k jeho zatčení, aby u něho byly zabaveny i protivládní spisy. Zajištění těchto spisů klade na srdce Ferdinand V. i zemskému sudímu hraběti Antalú Czirákymu, když mu stejně jako Ledererovi 3. května 1837 blíže osvětluje svůj příkaz ke Kossuthovu zatčení. Kossuth byl zatčen v bu-

dínském Zugligetu 5. květnu 1837 v jednu hodinu v noci 24 vojíny uherské pěchoty, vedenými hrabětem Wilhelmem von Zedwitzem, a uvězněn v kasárnách na budínském hradě (dnes Ulice Mihálye Táncsicse číslo 9).

Zásahu proti Kossuthovi předcházela již dříve zákrok proti hraběti Miklósi Wesselényimu, jinému čelnému představiteli maďarského reformního hnutí, který byl v březnu 1835 obviněn ze zrady na panovníkovi za svou řeč na shromáždění szatmárské župy 9. prosince 1834 a odsouzen k tříletému žaláři. Trest mu byl pro těžkou nemoc odložen. V květnu 1836 byli do budínského vojenského vězení dopraveni László Lovassy a další představitelé sněmovní mládeže, v níž spatřoval Metternich nepravým zárodek „Mladého Maďarska“, revolučně naladěného stejně jako příslušníci „Mladé Itálie“. Za vinu se jim kladly buřičské projevy proti habsburskému absolutismu, podpora polských uprchlíků atd. Další obvinění byla vznesena z podobných důvodů proti radikálním představitelům maďarského reformního hnutí László a Józsefu Madarászovi v červnu 1838. Za represivními opatřeními vůči maďarskému reformnímu hnutí stála skupina uherských stoupců Metternichových, zemský sudí Antal Cziráky, uherský kancléř Fidél Pálffy, a sám Metternich, který po pronásledování děl Széchenyiho a Wesselényiho počátkem třicátých let, kdy tato díla mohla vycházet jen tajně v Německu, se zasazoval od poloviny třicátých let za ostřejší postih odbojných Maďarů a nevyklučoval ani případný vojenský zákrok proti nim, který požadoval i policejní ministr Sedlnitzky, prezident vojenské rady hrabě Ignaz von Hardegg a další.

Lajos Kossuth se po svém uvěznění v řadě podání sám energicky opřel obvinění z velezrady. Při vyšetřování se hájil tím, že postupoval zákonným způsobem a své názory hlásal

veřejně, nebyl členem žádných tajných protistátních společností apod. Trnem v oku vládě byly zejména Kossuthovy časopisy, jež vydával v době konání uherského sněmu v letech 1832 – 1836 i krátce po jeho skončení a stejně tak i jeho neobrožená obrana těch, jež postihla svou zvlášť rakouská justice. 23. února 1839 byl proto Kossuth odsouzen k tříletému vězení, které si z větší části odpykal již ve vyšetřovací vazbě a propuštěn na svobodu byl 10. května 1840 na základě amnestie, k níž přispěl i odpor uherského sněmu proti pronásledování dalších významných představitelů maďarského reformního hnutí László Lovassyho a Miklóse Wesselényiho.

Vězení Kossutha nezlomilo, naopak zde neustále pracoval a vzdělával se. Studoval zde anglickou gramatiku Arnoldovu z roku 1782, Walkerův slovník výslovnosti angličtiny z roku 1836, a výsledkem těchto anglistických studií byl i překlad Shakespeara Macbetha, který dokončil v únoru 1839, krátce před svým odsouzením. Značnou pozornost věnoval ve vězení i soudobé německé a uherské publicistice. Pravidelně sledoval v Augsburgu vydávané noviny Allgemeine Zeitung i uherské časopisy Jelenkor a Atheneum. Přečetl i některé brožury, týkající se uherského sněmu z let 1832 – 1836 a jeho jednání v náboženských a urbaniálních záležitostech. O všech těchto skutečnostech jsme zpraveni z obsáhlé Kossuthovy korespondence s jeho rodiči i přáteli. Zajímavé jsou i Kossuthovy dopisy jeho osobnímu lékaři dr. Pálu Baloghovi, pod jehož vlivem se stal Kossuth stoupencem homeopatie, přírodní alternativní léčby, objevené na počátku 19. století německým lékařem dr. Hahnemannem. Kossuth nevěřil v její všeobecný účinek, ale jen v některé její postupy. V době, kdy ještě neexistovala zubní pasta, si cenil Baloghův homeopatický zubní prášek, který mu pomáhal i ve vězení udržoval dobrý chrup, a vysoce oceňoval

homeopatickou dietu, s ranním mlékem a vegetariánskou stravou na oběd i s častou absencí večeře.

Čtyřicátá léta

Po návratu z vězení se Kossuth v druhé polovině května 1840 krátce zotavil v lázních Parádu; 11. června téhož roku již vystoupil za vřelých ovací na shromáždění pešíšské župy. Koncem roku 1840 přijal redakci listu Pesti Hírlap, který pak řídil od 2. ledna 1841 do konce června 1844. Zbankrotovaný list, který měl jen šedesát abonentů, proměnil Kossuth v nejvlivnější politický list v Uhrách, který dosáhl na konci jeho redakční činnosti rekordního počtu 5 200 předplatitelů. Počtem čtenářů s ním mohl soupeřit jen konzervativní list Svět (Világ) předčasně zesnulého hraběte Auréla Dessewffyho, který svým jasným stylem a přesvědčivou logikou svých vývodů se jediný mohl měřit s mravně podloženou a politicky promyšlenou argumentací Kossuthovou.

Kossuth obsáhl ve svém listu obrovské množství problémů soudobých Uher. Pro list získal řadu stálých spolupracovníků nejen z centra, ale i z jednotlivých uherských regionů. Zprávy z důležitých žup i měst mu posílali Gábor Klauzál, István Gorove, Gábor Kazinczy, Dénes Pázmándy a jiní. Ačkoliv měl lví podíl na politických úvodnicích, jež tvořily páteř každého čísla, i pro ně získal Kossuth další vynikající spolupracovníky Ference Pulszkého, Ágostona Treforta, Andráse Fáye, Istvána Bezeredje aj. Ve svých článcích v Pesti Hírlapu řešil Kossuth ty nejpalčivější problémy soudobých Uher, výkup z poddanství, zastupitelský systém, pozvednutí zákonnosti v zemi, úpravu volebního řádu, větší zastoupení měst na sněmu, zdokonalení